

Dokument nr. 8:59

(2006-2007)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene May-Helen Molvær Grimstad, Bjørg Tørresdal og Laila Dāvøy

Representantforslag fra stortingsrepresentantene May-Helen Molvær Grimstad, Bjørg Tørresdal og Laila Dāvøy om kommunalt selvstyre når det gjelder utplassering av gevinstautomater

Til Stortinget

BAKGRUNN

Staten har nylig vunnet den såkalte automatsaken i EFTA-domstolen. Det betyr at Norsk Tipping A/S kan gis enerett til drift av gevinstautomater, slik Stortinget vedtok i 2003. Det betyr også at spilleavhengighet er anerkjent som et folkehelseproblem. Dagens automater vil bli fjernet før 1. juli 2007. Norsk Tipping A/S vil forberede sin automatdrift, men de første automatene vil trolig ikke bli utplassert før i 2008.

På de nye Multix-automatene fra Norsk Tipping A/S vil man ikke som på dagens automater kunne tape opptil 400 kroner i minuttet. Norsk Tipping A/S har planlagt automater med opptil 16 spill i minuttet og en innsats på 10 kroner pr. spill. Tapet pr. minutt kan da likevel bli opptil 160 kroner minus den tiden det tar å putte på penger. Dette er mer aggressive automater enn i våre naboland, som har betydelige problemer knyttet til spilleavhengighet. I Sverige kan man tape opptil 75 kroner i minuttet og i Danmark 15 kroner.

De svenske automatene innbringer omtrent det samme overskuddet som det Norsk Tipping A/S sine automater skal gi. Forskere har imidlertid påvist at de svenske automatene skaper problemer for flere titusener individer og familier. Selv med Danmarks "snille" automater blir problemene store.

Blant dem som søker behandling for spilleavhengighet, viser undersøkelser at om lag 40 prosent har

hatt alvorlige selvmordstanker, og at om lag 10 prosent har forsøkt å ta sitt eget liv. 1 av 4 av de spilleavhengige har en brutto årslønn på under 100 000 kroner. Dette har derfor også ei sosial slagside, og rammer lavtlønte ekstra hardt. Gevinstautomatene regnes som mest avhengighetsskapende.

De pårørende til spilleavhengige har også en vanskelig livssituasjon. Pårørende til Spilleavhengige (PTS) er en frittstående interesseorganisasjon og et selvhjelpsforum, med nært samarbeid med ulike fagmiljøer innen feltet spilleavhengighet. På sin hjemmeside forteller de om noe av det de pårørende opplever:

- Tap av sosialt nettverk.
- At de bruker mye tid og energi på å skjule problemet overfor familie og venner.
- I mange tilfeller store økonomiske problemer.
- At penger til fritidsaktiviteter, både til seg selv og barna, blir borte.
- Oppsigelser på grunn av underslag og udokumentert fravær.
- Konflikter og samlivsbrudd.
- Angst for andres reaksjoner når problemet avsløres.

På grunn av de store sosialpolitiske konsekvensene av spilleavhengighet har Kristelig Folkeparti (KrF) tidligere foreslått et totalforbud mot gevinstautomater. Dette forslaget ble ikke vedtatt.

På bakgrunn av de mange personlige tragediene i kjølvannet av gevinstautomatene, har mange kommuner valgt å bli, eller har ønske om å bli, spillefrie kommuner. Det mener forslagsstillerne at de må få mulighet til. 148 ordførere har sluttet seg til et opprop der de tar avstand fra gevinstautomater og ønsker lokal selvråderett over automatutplassering. Ordføreren i Drammen, Tore Opdal Hansen, startet denne

ordføreraksjonen for å bli kvitt spilleautomatene. I brevet hans til alle landets ordførere står det blant annet følgende:

"Enkelte kan spille bort flere ti-tusener kroner i løpet av en dag. Folk begår ulovlige handlinger for å skaffe penger. Jeg har vært på fengselsbesøk. Folk har spilt bort alle verdier, arv, sitter i stor gjeld, gjerne med store forbrukslån. Liv går tapt. Familier går i oppløsning. Spilleavhengighet er først og fremst en tragedie for de som rammes og deres nærmeste og omfanget er stort. Dette er et problem jeg som ordfører ikke vil forholde meg likegyldig til fordi svært mange i egen kommune rammes."

Forslagsstillerne mener at kulturministeren og Norsk Tipping A/S ikke må tvinge kommuner til å ha

gevinstautomater de ikke ønsker. Derfor ønsker forslagsstillerne å gi kommunene en hjemmel til å nekte utplassering av gevinstautomater fra Norsk Tipping A/S.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at kommunene gis hjemmel til å nekte utplassering av gevinstautomater fra Norsk Tipping A/S.

29. mars 2007